

Razvoj evropske lirike

ANTIKA

- vrh v 6. stol. pr. n. št. - Grki
  - ob glasbeni spremljavi (petje in recitiranje)
  - pomembna vloga zbora (petje, ples)
  - ljubezenske pesmi (ode, hvalnice, elegije, epigrama, himne, idila)
  - verz je elegijski distih (heksameter in pentameter)
  - osnovni motivi so soebne teme (srečna zaljubljenost, hrepenenje po ljubezni, ljubezen med istima spoloma)
  - SAPFO (Himna Afroditi)
  - ANAKREON
-
- razvije se v 1. stol. pr. n. št. – Rimljani
  - posnemali so Grke
  - drugačne teme zaradi hedonizma
  - Carpe diem!- Uživaj dan!
  - težnja k mirnemu življenju na deželi
  - KATUL (Blagoslov ljubezni)
  - HORAC (Ars poetika)

SREDNJI VEK

- verske, teološke, alegorične penitve, cerkvena himnika
- trubadurska lirika (11. – 14. stol.)
- sladki »novi stil« (dolce stil nuovo) – 2. pol. 13. stol- DANTE (Italija)
- razvije zapletene verzne in pesniške oblike (kancona, ballada, romanca)
- opeva viteško ljubezen do fevdalne dame (sonet, tercina, stanca)

BIBLIJA

- psalmi (starožidovske pesmi ob spremljavi brenkal)
- ljubezenske pesmi
- lirski subjekt je en človek ali kar celo ljudstvo
- dialoške ljubezenske pesmi

RENESANSA

- antropocentrizem (človek je središče sveta)
- vrnitev ka antični kulturi, idejam, slogu in oblikam
- povezana je s humanizmom
- ljubezenske pesmi (senzulani odnos do ljubezni-čutni)
- sonet (temeljna oblika)
- PETRARCA (posnemovalsi so petrarkisti)
- CAMOES
- W. SHAKESPEARE

***BAROK ***

- cerkvene pesmi (lirske, epske)
- pretirana nabreklost sloga, baročni slog

RAZSVETLJENSTVO

- poučne pesnitve
- epigrami
- družabne pesmi

KLASICIZEM

- basen (poučna pesem) v verzih in prozi

PREDROMANTIKA

- pesniški tokovi (viharnišтво, sentimentalizem, poezija grobov in noči)
- GOETHE
- SCHILLER

ROMANTIKA

- ljubezenske pesmi, elegije, razpoloženske pesmi, ode, miselne himna (verz: elegijski distih, sonet, tercina, gazezla, preprosta kitična oblika)
- povesti v verzih, kjer je epska osnova prepletana z lirskimi deli
- razvije balado in romanco
- lirski subjekt je skrajno romantičen
- BYRON (Romanje grofiča Harolda)
- GOETHE
- HEINE
- LERMONTOV
- PUŠKIN

REALIZEM

- stvarnost se ne ujema z liriko, zato se v realizmu ni kaj dosti razvijala